

Kesämökkeilijöiden vaikutukset kaksoiskuntalaisina ja muuten maakuntien talouksiin

Kimmo Niinimäki

Kesämökkeilijöiden vaikutukset kaksoiskuntalaisina ja muuten maakuntien talouksiin

Tekijä: Kimmo Niinimäki

Työn ohjaaja: Pekka Neittaanmäki

Jyväskylän yliopisto

Informaatioteknologian tiedekunta

ISBN 978-951-39-8713-8

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
INFORMAATIOTEKNOLOGIAN
TIEDEKUNTA

Sisältö

Johdanto	3
Kesämökkeilijät kaksoiskuntalaisina — arviot kunnallisverovaikutuksista	4
Kuvaus arviointimenetelmästä	4
Tulokset	4
Ulkomaakuntalaisten kesämökkeilijöiden nykyisiä talousvaikutuksia	10
Kiinteistöverot	10
Työllisyysvaikutukset	11
Ulkomaakuntalaiset suhteessa maakunnan sisäisiin kesämökkeilijöihin	13
Lopuksi	14
Lähteet	15

Johdanto

Tämän raportin päätarkoituksena on kuvata kesämökkeilijöiden tuottamia kunnallisverotuloja maakunnittain tilanteessa, jossa kesämökkeilijät maksaisivat kaksoiskuntalaisina osan kunnallisveroistaan mökkikuntaansa. Lisäksi arvioidaan lyhyesti kunkin maakunnan ulkopuolelta tulevien (ulkomaakuntalaisten) kesämökkeilijöiden maksamien kiinteistöverojen määrää ja työllisyysvaikutuksia maakunnittain. Arviot ovat suuntaa antavia.

Kaksoiskuntalaisten kesämökkeilijöiden nettokunnallisverovaikutukset vaihtelisivat runsaasti maakunnittain. Ainoa merkittävä häviö olisi tehtyjen arvioiden perusteella Uusimaa, joka menettäisi kunnallisverotuloja vuodessa arviolta 100–240 miljoonaa euroa. Etelä-Savo hyötyisi uudistuksesta selvästi eniten sekä euroissa mitattuna (30–70 miljoonaa) että maakunnan nykyiseen kunnallisverotasoon suhteutettuna. Keski-Suomeen kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuus toisi kunnallisverotuloja arviolta 10–30 miljoonaa euroa vuodessa. Maantieteellisesti hyödyt keskittyisivät Itä- ja Keski-Suomeen, sekä Lappiin ja Hämeen seudulle. Länsi-Suomessa vaikutukset jäisivät vähäisiksi.

Arvioiden perusteella ulkomaakuntalaisten kesämökeistään maksamat kiinteistöverot ja nykyiset työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä monien maakuntien talouksille. Kiinteistöverotulot ovat vuodessa suurimmillaan 5 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset yli 3000 työpaikkaa. Hyödyt jakautuvat maantieteellisesti pitkälti samalla tavalla kuin edellä esitetyt arviot kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvista nettokunnallisverotuloista. Yksittäisissä kunnissa ulkopaikkakuntalaisten kesämökkeilijöiden taloudellinen merkitys voi luonnollisesti olla moninkertaisesti suurempi kuin maakuntatasolla keskimäärin.

Maakuntien sisäisten kesämökkeilijöiden osuus kaikista kesämökkeilijöistä on selvästi yli puolet. Mikäli kesämökkeily on vaihtoehto esimerkiksi ulkomaanmatkailulle, tuottaa maakuntien sisäinenkin kesämökkeily verotuloja ja taloudellista aktiviteettia maakuntatasolla.

Aihe on ajankohtainen: Marinin hallitus linjasi kevään 2021 kehysriihessään arvioivansa mahdollisuuksia edistää kaksoiskuntalaisuuteen liittyviä tavoitteita¹. Viimeksi kaksoiskuntalaisuutta selvitettiin Sipilän hallituksen kaudella². Ylen kyselyn perusteella kaksoiskuntalaisuus, johon sisältyisi verojen maksu useampaan kuin yhteen kuntaan, saakin kannatusta selvästi yli puolelta kyselyyn vastanneista kansanedustajista (vastaajia 125)³. Toisaalta Marinin hallitus on selvittänyt sote-uudistuksessa luotavien hyvinvointialueiden rahoittamiseksi maakuntaveron käyttöönottoa⁴. Neittaanmäki ja Niinimäki (2021) puolestaan selvittivät keskimääräisiä maksettuja henkilöveroja maakunnittain⁵. Kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuuden myötä maksamat kunnallisveroeurot voisivat tasoittaa Neittaanmäen ja Niinimäen (2021) artikkelissa havaittuja eroja maakuntien verojenkeruukyvyssä, erityisesti Uusimaan ja muun Suomen välillä, ja siten osaltaan helpottaa hyvinvointialueiden rahoittamista.

¹ Valtioneuvosto (2021b). Hallituksen linjaukset puoliväli- ja kehysriihessä, s. 53.

² Valtiovarainministeriö (2018). Millaista monipaikkaisuutta Suomeen : Selvitys kaksoiskuntalaisuudesta. Valtiovarainministeriön julkaisuja 3/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-927-6>.

³ Yle. (2021). Ylen kysely: Kansanedustajilta tukea kaksoiskuntalaisuudelle – lisääntyneen asumisen mökkikunnissa halutaan näkyvän myös veroissa, <https://yle.fi/uutiset/3-11907124>.

⁴ Valtioneuvosto (2021a). Parlamentaarisen maakuntaverokomitean mietintö. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:15. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-880-2>

⁵ Neittaanmäki & Niinimäki. (2021). Maksetut henkilöverot alueittain ja ikäryhmittäin Suomessa 2000–2018. Kansantaloudellinen aikakauskirja 1/2021.

Kesämökkeilijät kaksoiskuntalaisina — arviot kunnallisverovaikutuksista

Kuvaus arviointimenetelmästä

Laskelmissa on käytetty arvioita siitä, kuinka paljon kussakin maakunnassa on kotimaisia kesämökkeilijöitä mistäkin maakunnasta, sekä tietoja maakuntien kunnallisverotuloista ja väestöstä. Arviot kesämökkeilijöiden määrästä ovat peräisin Tilastokeskukselta, ja ne perustuvat tietoihin kesämökeistä⁶ sekä niiden omistajien asuntokuntien henkilömäärästä. Perikuntien omistamia, yhteisomistuksessa olevia tai ulkomaalaisten omistamia kesämökkejä ei ole huomioitu.

Laskelmissa käytettyjä tapoja arvioida kustakin maakunnasta peräisin olevien kesämökkeilijöiden keskimäärin maksamien kunnallisverojen määrää on kolme. Arviointitavat ovat suuruusjärjestyksessä (pienimmästä suurimpaan niiden tuottamien arvioiden perusteella) seuraavat: maakuntien kunnallisverotulot per capita (käytetty taulukon kohdassa ”pienemmät vaikutukset”), kunnallisveroja maksaneiden mediaani (käytetty karttakuvissa) ja kunnallisveroja maksaneiden keskiarvo (käytetty taulukon kohdassa ”suuremmat vaikutukset”). Arviointiin liittyy epävarmuutta, sillä kesämökkeilijöiden tulojakauma todennäköisesti eroaa maakunnan muun väestön tulojakaumasta. Erotus on oletettavasti positiivinen, sillä kesämökki on huomattava varallisuuserä.

Kaksoiskuntalaisuuden on arvioitu vaikuttavan siten, että kesämökkeilijä maksaa osan kunnallisveroistaan siihen maakuntaan, jossa kesämökki sijaitsee. Kesämökkeilijän kokonaisuudessaan maksamien kunnallisveroeurojen on oletettu pysyvän samana eli määräytyvän kesämökkeilijän asuinkunnan kunnallisveroasteen perusteella. Mökkimaakuntaan maksettavan osuuden on oletettu perustuvan mökillä vietettyyn aikaan, jonka on arvioitu olevan 2—3 kuukautta vuodessa. Suomen ympäristökeskuksen hankkeen *Elinvoimainen ja kestävä monipaikkainen Suomi (VN TEAS Monipaikkaisuus)*⁷ selvityksen mukaan yhtä vapaa-ajan asuntoa käytetään keskimäärin 79 vuorokautta vuodessa. Taulukon ”pienimmät vaikutukset” -kohdassa on käytetty kahden kuukauden, muissa kolmen kuukauden arviota. Laskelmissa ei ole pyritty huomioimaan sitä, että kesämökkeilijöiden tulot saattavat olla yhteydessä mökillä vietettävään aikaan.

Tulokset on ilmoitettu vuoden 2020 euroissa.

Tulokset

Taulukossa 1 on esitetty kahdet arviot kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvista vuosittaisista nettokunnallisverotuloista maakunnittain. Ainoa selvästi nettokunnallisverotuloissa tappiolle jäävä maakunta olisi Uusimaa, joka menettäisi arviolta 100—250 miljoonaa euroa vuodessa. Länsi-Suomen maakunnissa, erityisesti Pohjanmaan maakunnissa, vaikutukset jäisivät arvioiden perusteella vähäisiksi. Selkeästi eniten maakunnista hyötyisi Etelä-Savo, jossa nettotulot olisivat 30—70 miljoonaa euroa, yli

⁶ ks. Tilastokeskuksen määritelmä: <https://www.stat.fi/meta/kas/kesamokki.html>

⁷ Suomen ympäristökeskus. (2020). Elinvoimainen ja kestävä monipaikkainen Suomi (VN TEAS Monipaikkaisuus). Viitattu 18.5.2021. <https://www.syke.fi/fi->

FI/Tutkimus__kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Elinvoimainen_ja_kestava_monipaikkainen_Suomi_VN_TEAS_Monipaikkaisuus

kaksinkertaisesti enemmän kuin arvioiden perusteella missään muussa maakunnassa. Keski-Suomi ja Lappi hyötyisivät euromääräisesti toiseksi eniten, kumpikin laskelmien perusteella 10—30 miljoonaa euroa.

Taulukko 1. Arviot kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvista vuosittaisista nettokunnallisverotuloista maakunnittain vuoden 2020 euroissa

Maakunta	Arvioidut nettokunnallisverotulot vuodessa, milj. €		Vuoden 2019 kunnallisverotulot
	Pienemmät vaikutukset	Suuremmat vaikutukset	
Ahvenanmaa	0,1	0,3	96,6
Etelä-Karjala	5,4	11,5	433,5
Etelä-Pohjanmaa	1,1	2,0	582,1
Etelä-Savo	30,8	66,2	448,4
Kainuu	5,0	11,1	229,0
Kanta-Häme	6,7	15,0	606,3
Keski-Pohjanmaa	-0,7	-1,5	222,7
Keski-Suomi	12,0	25,8	868,1
Kymenlaakso	3,6	8,8	615,9
Lappi	12,2	26,4	591,5
Pirkanmaa	3,7	7,8	1 800,6
Pohjanmaa	0,8	2,0	606,5
Pohjois-Karjala	6,9	14,7	467,6
Pohjois-Pohjanmaa	-0,9	-2,7	1 320,7
Pohjois-Savo	6,3	13,5	789,7
Päijät-Häme	5,4	12,0	686,8
Satakunta	1,2	3,0	730,5
Uusimaa	-109,1	-236,3	6 948,2
Varsinais-Suomi	9,3	20,3	1 637,7

Lähde: Tilastokeskus (2021a), Verohallinto (2021a) ja omat laskelmat.

Taulukossa 2 on suhteutettu taulukossa 1 esitetyt arviot maakuntien vuoden 2019 kunnallisverotuloihin. Laskelmien perusteella nettovaikutukset jäisivät pääosin alle 5 %:n nykyisistä kunnallisverotuloista. Uusimaa menettäisi noin 1—4 % kunnallisverotuloistaan. Etelä-Savossa suhteellinen hyöty olisi omaa luokkaansa, 6—15 %, mikä olisi hyvin merkittävä lisätulonlähde maakunnan kunnille. Muista maakunnista suurimpia hyötyjiä olisivat Lappi ja Kainuu, joissa kunnallisverotulot nousisivat arviolta 2—5 %. Näitä kahta maakuntaa väkirikkaammassa ja kunnallisveroja enemmän keräävässä Keski-Suomessa kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuus lisäisi kunnallisverotuloja arviolta 1—3 %.

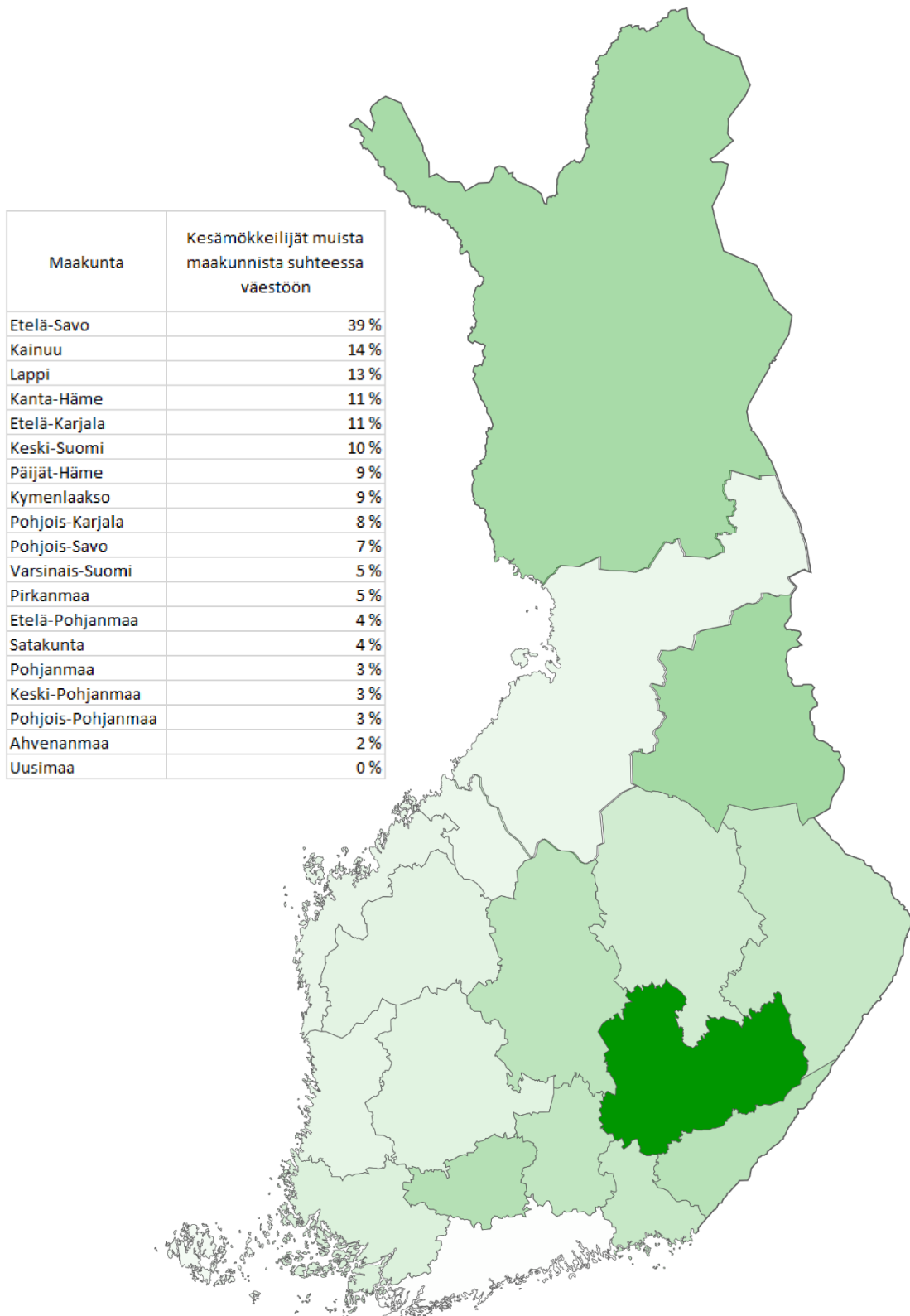
Taulukko 2. Arviot kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvista nettokunnallisverotuloista suhteessa vuoden 2019 kunnallisverotuloihin maakunnittain

Maakunta	Arvioidut nettokunnallisverotulot suhteessa nykyisiin kunnallisverotuloihin	
	Pienemmät vaikutukset	Suuremmat vaikutukset
Ahvenanmaa	0,1 %	0,3 %
Etelä-Karjala	1,3 %	2,7 %
Etelä-Pohjanmaa	0,2 %	0,3 %
Etelä-Savo	6,9 %	14,8 %
Kainuu	2,2 %	4,8 %
Kanta-Häme	1,1 %	2,5 %
Keski-Pohjanmaa	-0,3 %	-0,7 %
Keski-Suomi	1,4 %	3,0 %
Kymenlaakso	0,6 %	1,4 %
Lappi	2,1 %	4,5 %
Pirkanmaa	0,2 %	0,4 %
Pohjanmaa	0,1 %	0,3 %
Pohjois-Karjala	1,5 %	3,1 %
Pohjois-Pohjanmaa	-0,1 %	-0,2 %
Pohjois-Savo	0,8 %	1,7 %
Päijät-Häme	0,8 %	1,7 %
Satakunta	0,2 %	0,4 %
Uusimaa	-1,6 %	-3,4 %
Varsinais-Suomi	0,6 %	1,2 %

Lähde: Tilastokeskus (2021), Verohallinto (2021a) ja omat laskelmat.

Kuvissa 1 ja 2 on kuvattu kesämökkeilijöiden virtoja kuhunkin maakuntaan ja kustakin maakunnasta muualle Suomeen suhteutettuna maakunnan väestöön. Kuvassa 3 puolestaan kuvataan kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvien nettokunnallisverotuloja suhteutettuna maakunnan nykyisiin kunnallisverotuloihin taulukon 2 tapaan. Kuvasta 1 nähdään, että eniten ulkomaakuntalaisia kesämökkeilijöitä suhteessa väestöön löytyy Itä- ja Keski-Suomesta, Lapista sekä Hämeestä. Kuvan 3 perusteella kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvat suhteelliset nettokunnallisverotulot jakautuisivat pitkälti samalla tavalla. Kuvasta 2 nähdään, että eniten muissa maakunnissa kesämökkeileviä suhteessa väestöön löytyy Etelä- ja Kaakkois-Suomesta sekä Pohjanmaan maakunnista itse Pohjanmaata lukuun ottamatta.

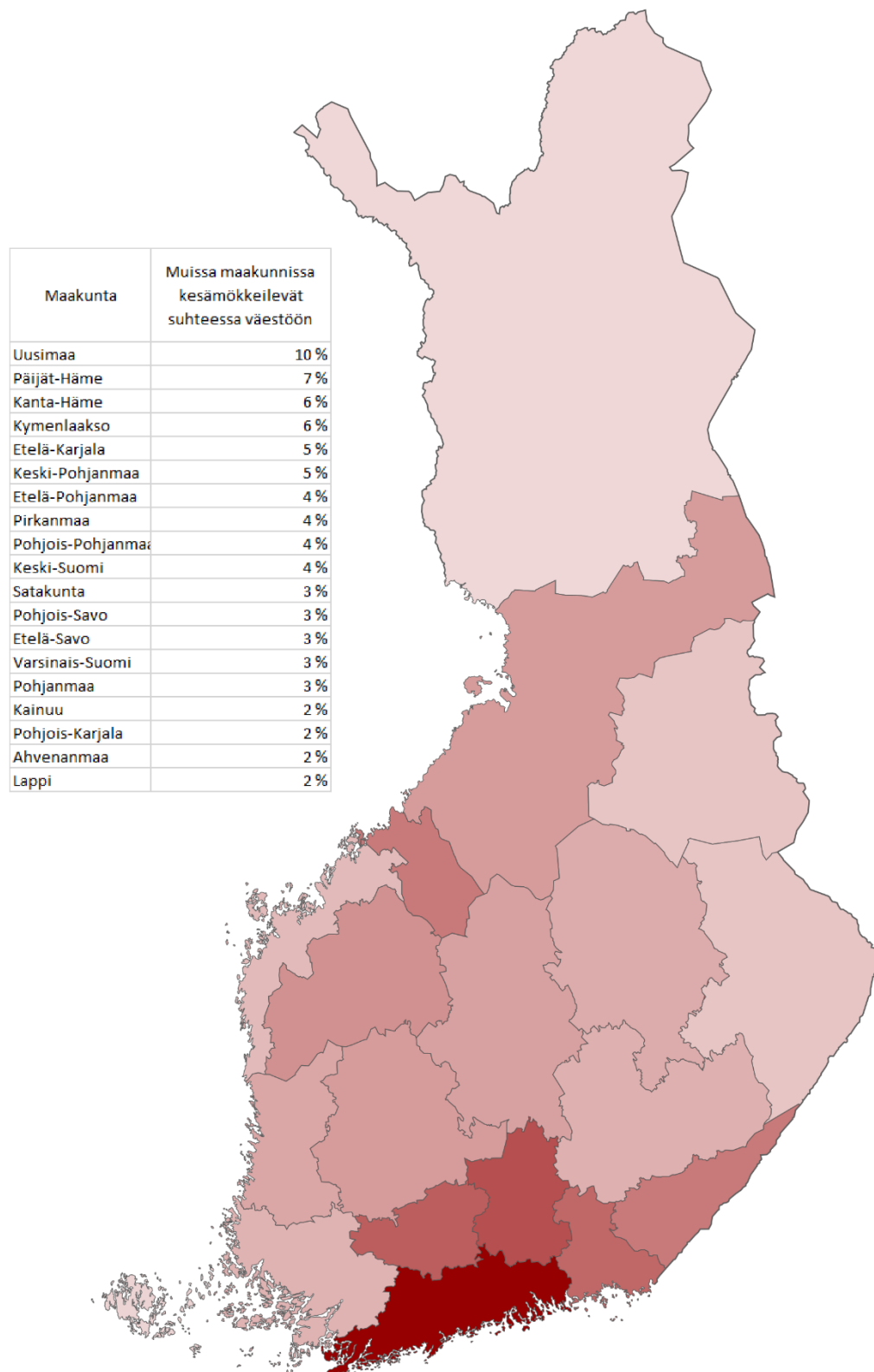
Kuva 1. Maakunnan ulkopuolelta tulevien kesämökkeilijöiden osuus maakunnan väestöstä kartalla kuvattuna.

Kuva on muunnos kuvasta "Creative Commons Regions of Finland blank map" (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/Regions_of_Finland_blank_map.svg) henkilöltä Fenno-O-maniC (lisenssi CC BY-SA 4.0). Kimmo Niinimäen kuva "Sisäänmökkeilijät" on lisenssin CC BY-SA 4.0 alainen.

Lähde: Tilastokeskus (2021) ja omat laskelmat.

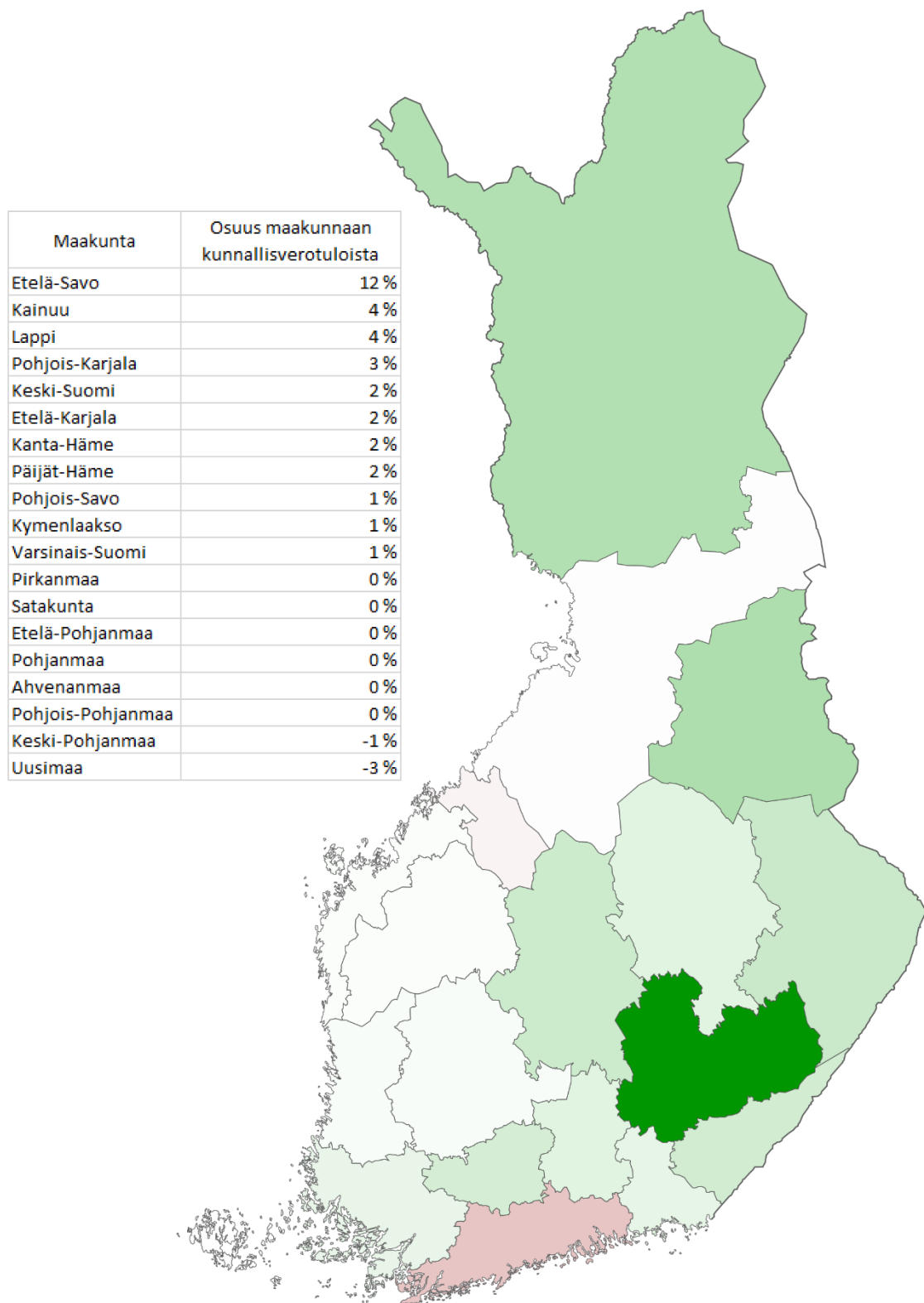
Kuva 2. Muissa maakunnissa kesämökkeilevien osuus maakunnan väestöstä kartalla kuvattuna.

Kuva on muunnos kuvasta "Creative Commons Regions of Finland blank map" (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/Regions_of_Finland_blank_map.svg) henkilöltä Fenno-OmaniC (lisenssi CC BY-SA 4.0). Kimmo Niinimäen kuva "Ulosmökkeilijät" on lisenssin CC BY-SA 4.0 alainen.

Lähde: Tilastokeskus (2021) ja omat laskelmat.

Kuva 3. Arvioidut kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuudesta aiheutuvat nettokunnallisverotulot suhteessa maakunnan vuoden 2019 kunnallisverotuloihin kartalla kuvattuna

Kuva on muunnos kuvasta "Creative Commons Regions of Finland blank map" (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/Regions_of_Finland_blank_map.svg) henkilöltä Fenno-O-maniC (lisenssi CC BY-SA 4.0). Kimmo Niinimäen kuva "Nettokesämökkeilijäverot" on lisenssin CC BY-SA 4.0 alainen.

Lähde: Tilastokeskus (2021), Verohallinto (2021a) ja omat laskelmat.

Ulkomaakuntalaisten kesämökkeilijöiden nykyisiä talousvaikutuksia

Seuraavaksi käydään läpi joitakin ulkomaakuntalaisten kesämökkeilijöiden vaikutuksia maakuntien kuntatalouksien kannalta. Tätä tarkoitusta varten arvioidaan maksettuja kiinteistöveroja ja työllisyysvaikutuksia maakunnittain. Lopuksi tarkastellaan lyhyesti maakunnan sisäisten kesämökkeilijöiden määrää, joilla on myös merkitystä sekä maakuntien että erityisesti yksittäisten kuntien kannalta.

Kiinteistöverot

Ulkomaakuntalaisten omistamista kesämökeistä maksettavien kiinteistöverojen määrää maakunnittain voidaan arvioida hyödyntämällä Verohallinnon dataa⁸ maakunnittaisista vapaa-ajan asuntojen kiinteistöveroista ja Tilastokeskuksen tietoja⁹ kesämökkien sijainneista ja omistajista. Kesämökkeihin luetaan nyt kaikki kesämökit, ja ulkomaakuntalaisiin myös ulkomaalaiset omistajat. Tietojen pohjalta tehdyt arviot on esitetty taulukossa 3.

Ulkomaakuntalaisten kesämökeistä maksamat maakunnittaiset kiinteistöverot vaihtelivat vuonna 2020 arviolta noin sadasta tuhannesta eurosta vajaaseen viiteen miljoonaan euroon. Maakuntien saamat kiinteistöverotulot noudattelevat pääpiirteittäin tuttua jakaumaa: Uusimaassa ja Länsi-Suomessa tulot jäivät vähäisiksi, kun taas Etelä-Savossa ne olivat maakunnista selvästi suurimmat, arviolta 4,6 miljoonaa euroa. Toiseksi eniten ulkomaakuntalaisten kesämökeistä maksettiin kiinteistöveroja laskelmien perusteella Varsinais- ja Keski-Suomessa, joissa veroja kerättiin kummassakin reilu 2 miljoonaa euroa eli noin puolet Etelä-Savon tuloista.

⁸ Verohallinto. (2021b). Verohallinnon tilastotietokanta: Rakennusten kiinteistöverot, jälleenhankinta-arvot ja verotusarvot rakennustyypeittäin ja alueittain. Viitattu 20.4.2021.
http://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero__Henkiloasiakkaiden_tuloverot__lopulliset__alue/verot_maksut_102.px/

⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT). (2019). Rakennukset ja kesämökit [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-677X. Liitetaulukko 5. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 1.5.2021]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/rakke/2019/rakke_2019_2020-05-27_tau_005_fi.html

Taulukko 3. Arvio ulkomaakuntalaisten kesämökkien kiinteistöveroista maakunnittain vuonna 2020 vuoden 2020 euroissa.

Maakunta	Ulkomaakuntalaisten kesämökkien kiinteistöverot vuonna 2020, milj. €
Ahvenanmaa	0,1
Etelä-Karjala	1,0
Etelä-Pohjanmaa	0,6
Etelä-Savo	4,6
Kainuu	0,7
Kanta-Häme	1,5
Keski-Pohjanmaa	0,2
Keski-Suomi	2,2
Kymenlaakso	1,1
Lappi	1,8
Pirkanmaa	1,6
Pohjanmaa	0,5
Pohjois-Karjala	0,8
Pohjois-Pohjanmaa	0,9
Pohjois-Savo	1,2
Päijät-Häme	1,5
Satakunta	0,6
Uusimaa	0,3
Varsinais-Suomi	2,3

Lähde: Suomen virallinen tilasto (2019), Verohallinto (2021b) ja omat laskelmat.

Työllisyysvaikutukset

Ulkomaakuntalaisten (sis. ulkomaalaiset) kesämökkeilijöiden kulutuksesta aiheutuvista työllisyysvaikutuksista saadaan karkea kuva Maa- ja metsätalousministeriön tuottaman vuoden 2016 mökkibarometrin¹⁰ avulla. Mökkibarometrissa arvioitiin mökkeilijöiden kulutuksesta aiheutuvia työllisyysvaikutuksia (suoria ja välillisiä) koko Suomessa vuonna 2016. Kun nämä luvut yhdistetään Tilastokeskuksen tietoihin kesämökkien sijainneista ja omistajista^{9,11}, päädytään tietyin oletuksin taulukossa 4 oleviin suuntaa antaviin arvoihin. Arvioitujen työllisyysvaikutusten suuruus noudattelee tuttua maantieteellistä jakaumaa.

Työllisyysvaikutukset muodostavat merkittävän osan kesämökkeilijöiden vaikutuksista kuntien talouksiin. Työllisyysvaikutusten merkitystä kuntatalouksien kannalta maakunnittain voidaan hyvin karkealla tasolla arvioida esimerkiksi hyödyntämällä tietoja maakunnissa maksetuista mediaanikunnallisveroista. Esimerkiksi

¹⁰ Maa- ja metsätalousministeriö. (2016). Mökkibarometri 2016.

<https://mmm.fi/documents/1410837/1880296/Mokkibarometri+2016/7b69ab48-5859-4b55-8dc2-5514cdfa6000/Mokkibarometri+2016.pdf>

¹¹ Mökkibarometrissä 2016 kesämökkien määrää arvioidessa päädyttiin Tilastokeskuksen tilastojen kesämökkien määrää suurempaan lukuun. Tässä raportissa käytetään Tilastokeskuksen raportoimia mökkimääriä maakunnittaisia työllisyysvaikutuksia arvioitaessa. Mökkikohtainen kulutus ja työllisyysvaikutus on kuitenkin laskettu Mökkibarometrin tuloksista.

Keski-Suomessa vuosimediaani oli 3638 € (koko Suomessa 4066 €) vuonna 2019 ¹², mikä tarkoittaisi työllisyysvaikutusten lisäävän Keski-Suomen kunnallisverotuloja noin 6 miljoonalla eurolla vuosittain. Työllisyyden kasvattamien kunnallisverotulojen lisäksi työpaikkojen lisääntyminen voi vähentää sosiaaliturvakustannuksia maakunnan sisältä työllistäneiden osalta.

Yksi ongelma esitetyissä työllisyysarvioissa on, että niissä ei ole käytetty maakunnittaista dataa vaan oletettu kulutuksen olevan samankaltaista maakunnasta riippumatta. Toinen merkittävä ongelma on, että kulutus ei jakaudu täysin kesämökkien sijaintien mukaan, vaan osa kesämökkailijöiden kulutuksesta kohdistuu kesämökkimaakunnan ulkopuolelle. Tämä näkyy erityisesti päivittäistavaraostoksissa ja matkakustannuksissa. Vuoden 2016 Mökkibarometrin mukaan päivittäis- ja muista tavaroista lähes kaksi viidennestä hankittiin vakituisen asuinkunnan kaupasta. Luultavasti myös matkakuluista merkittävä osa maksetaan mökkimaakunnan ulkopuolelle. Matkakustannusten sekä päivittäis- ja muiden tavaroiden kulutuksen osuus työllisyysvaikutuksista on vuoden 2016 Mökkibarometrin perusteella noin 40 %.

Taulukko 4. Ulkomaakuntalaisten kesämökkailijöiden arvioidut työllisyysvaikutukset (työpaikkoina mitattuna) maakunnittain

Maakunta	Työllisyysvaikutukset työpaikkoina
Ahvenanmaa	63
Etelä-Karjala	891
Etelä-Pohjanmaa	493
Etelä-Savo	3 206
Kainuu	565
Kanta-Häme	1 260
Keski-Pohjanmaa	117
Keski-Suomi	1 660
Kymenlaakso	873
Lappi	1 496
Pirkanmaa	1 463
Pohjanmaa	361
Pohjois-Karjala	824
Pohjois-Pohjanmaa	746
Pohjois-Savo	1 033
Päijät-Häme	1 222
Satakunta	548
Uusimaa	233
Varsinais-Suomi	1 660

Lähde: Maa- ja metsätalousministeriö (2016), Tilastokeskus (2021a) ja omat laskelmat.

¹² Verohallinto. (2021a). Verohallinnon tilastotietokanta: Yleisesti verovelvollisten verot ja maksut alueittain. Viitattu: 20.4.2021.
http://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero__Henkiloasiakkaiden_tuloverot__lopulliset__alue/verot_maksut_102.px/

Ulkomaakuntalaiset suhteessa maakunnan sisäisiin kesämökkeilijöihin

Taulukossa 5 on esitetty Tilastokeskuksen arviot maakunnan sisäisten kesämökkeilijöiden osuudesta maakunnassa kesämökkeilevistä suomalaisista (pl. kuntien sisäiset kesämökkeilijät) kussakin maakunnassa. Osuudet vaihtelevat reilusta 50 %:sta yli 90 %:iin. Vaikka ulkomaakuntalaisten ja maakuntien sisäisten kesämökkeilijöiden kulutuksessa ja käyttäytymisessä voi olla eroja, on maakunnan sisäisten mökkeilijöiden taloudelliset vaikutukset eittämättä myös merkittäviä. Vaikkeivat he näy samalla lailla maakuntatasolla, on heillä suuri vaikutus yksittäisiin kuntatalouksiin. Maakuntatason nettovaikutukset riippuvat oleellisesti siitä, mikä on maakunnan sisäiseen kesämökkeilyyn liittyvän kulutuksen substituutti: Mikäli kesämökkeily on vaihtoehto esimerkiksi ulkomaanmatkailulle, mikä on uskottavaa, tuottaa maakunnan sisäinenkin kesämökkeily taloudellista nettohyötyä maakuntatasolla. Mikäli kulutus suuntautuisi joka tapauksessa maakunnan sisäpuolelle, ei maakunnan sisäinen kesämökkeily vaikuttaisi ainakaan yhtä suoraviivaisesti maakunnan taloudelliseen kokonaisaktiiviteettiin.

Taulukko 5. Ulkomaakuntalaisten ja maakunnan sisäisten (pl. kuntien sisäiset) kesämökkeilijöiden osuudet ja määrät maakunnittain

Maakunta	Maakunnan sisäisten kesämökkeilijöiden osuus	Maakunnan sisäiset	Ulkomaakuntalaiset
Ahvenanmaa	89 %	4 823	607
Etelä-Karjala	63 %	24 153	14 053
Etelä-Pohjanmaa	65 %	15 739	8 465
Etelä-Savo	53 %	58 890	52 266
Kainuu	58 %	14 366	10 265
Kanta-Häme	57 %	25 229	19 403
Keski-Pohjanmaa	59 %	2 941	2 014
Keski-Suomi	61 %	42 924	27 894
Kymenlaakso	58 %	19 420	14 353
Lappi	59 %	34 087	23 476
Pirkanmaa	70 %	54 890	23 771
Pohjanmaa	77 %	19 555	5 968
Pohjois-Karjala	65 %	25 170	13 780
Pohjois-Pohjanmaa	73 %	33 668	12 180
Pohjois-Savo	64 %	30 383	17 266
Päijät-Häme	59 %	28 426	19 509
Satakunta	68 %	18 852	8 838
Uusimaa	94 %	48 590	3 356
Varsinais-Suomi	69 %	57 577	26 041

Lähde: Tilastokeskus (2021).

Lopuksi

Tässä raportissa arvioitiin kesämökkeilijöiden vaikutuksia maakuntatasolla kahdesta eri näkökulmasta: Pää tarkoituksena oli arvioida, mitkä olisivat kesämökkeilijöiden nettokunnallisverotulovaikutukset tilanteessa, jossa he kaksoiskuntalaisina maksaisivat osan kunnallisveroistaan mökkikuntaansa. Tämän lisäksi arvioitiin joitakin ulkomaakuntalaisten kesämökkeilijöiden talousvaikutuksia maakunnittain nykytilanteessa.

Kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisina tuottamat taloudelliset hyödyt vaihtelisivat huomattavasti maakunnittain. Selvästi suurin hyötyjä olisi Etelä-Savo, mikä korostuu erityisesti, kun tulokset suhteutetaan maakuntien nykyisiin kunnallisverotuloihin. Muuten hyödyt jakautuisivat pääosin Keski- ja Itä-Suomeen, Lappiin sekä Hämeeseen. Länsi-Suomessa vaikutukset olisivat vähäisiä. Uusimaa olisi ainoa maakunta, joka jäisi merkittävästi tappiolle. Ulkomaakuntalaisten kesämökkeilijöiden arvioidut nykyiset vaikutukset heidän kesämökeistään maksamien kiinteistöverojen ja työllisyysvaikutusten perusteella ovat maantieteellisesti pitkälti samalla tavalla jakautuneita.

Kesämökkeilijöiden kaksoiskuntalaisuus voisi tasoittaa Neittaanmäen ja Niinimäen (2020) havaitsemia maakuntien välisiä eroja asukaskohtaisessa verojenkeruukyvyssä. Samalla kaksoiskuntalaisuus voisi helpottaa hyvinvointialueiden rahoituksen jakamista.

Lähteet

Maa- ja metsätalousministeriö. (2016). Mökkibarometri 2016.

<https://mmm.fi/documents/1410837/1880296/Mokkibarometri+2016/7b69ab48-5859-4b55-8dc2-5514cdfa6000/Mokkibarometri+2016.pdf>

Neittaanmäki & Niinimäki. (2021). Maksetut henkilöverot alueittain ja ikäryhmittäin Suomessa 2000–2018. Kansantaloudellinen aikakauskirja 1/2021.

Suomen virallinen tilasto (SVT). (2019). : Rakennukset ja kesämökit [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-677X.

Liitetaulukko 5. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 1.5.2021]. Saantitapa:

http://www.stat.fi/til/rakke/2019/rakke_2019_2020-05-27_tau_005_fi.html

Suomen ympäristökeskus. (2020). Elinvoimainen ja kestävä monipaikkainen Suomi (VN TEAS

Monipaikkaisuus). Viitattu 18.5.2021. [https://www.syke.fi/fi-](https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Elinvoimainen_ja_kestava_monipaikkainen_Suomi_VN_TEAS_Monipaikkaisuus)

[FI/Tutkimus_ kehittaminen/Tutkimus_ja_ kehittamishankkeet/Hankkeet/Elinvoimainen_ja_ kestava_monipaikkainen_Suomi_VN_TEAS_Monipaikkaisuus](https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Elinvoimainen_ja_kestava_monipaikkainen_Suomi_VN_TEAS_Monipaikkaisuus)

Tilastokeskus. (2021). Tilastokeskuksen erillistoimeksiannolla tuottamat tilastot kesämökkeilijöistä.

Valtioneuvosto. (2021a). Parlamentaarisen maakuntaverokomitean mietintö. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:15. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-880-2>

Valtioneuvosto. (2021b). Hallituksen linjaukset puoliväli- ja kehysriihessä, s. 53.

Valtiovarainministeriö. (2018). Millaista monipaikkaisuutta Suomeen : Selvitys kaksoiskuntalaisuudesta.

Valtiovarainministeriön julkaisuja 3/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-927-6>.

Verohallinto. (2021a). Verohallinnon tilastotietokanta: Yleisesti verovelvollisten verot ja maksut alueittain. Viitattu: 20.4.2021.

http://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero_Henkiloasiakkaiden_tuloverot_lopulliset_alue/verot_maksut_102.px/

Verohallinto. (2021b). Verohallinnon tilastotietokanta: Rakennusten kiinteistöverot, jälleenhankinta-arvot ja verotusarvot rakennustyypeittäin ja alueittain. Viitattu 20.4.2021.

http://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero_Henkiloasiakkaiden_tuloverot_lopulliset_alue/verot_maksut_102.px/

Yle. (2021). Ylen kysely: Kansanedustajilta tukea kaksoiskuntalaisuudelle – lisääntyneen asumisen mökkikunnissa halutaan näkyvän myös veroissa, <https://yle.fi/uutiset/3-11907124>.